Tüberkülozla ?lgili Stigma (T?S) Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Tüberkülozla ?lgili Stigma (T?S) Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31782

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Tüberkülozla ?lgili Stigma (T?S) Ölçe?i, 2012 y?l?nda Emel Küçük ?apc?o?lu taraf?ndan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi? bir öz bildirim arac?d?r. Ölçe?in temel amac?, tüberküloz (TB) hastalar? ve sa?l?kl? bireylerin, hastal?kla ili?kili sosyal ve psikolojik stigma düzeylerini belirlemektir. Bu ölçek, tüberkülozun te?hisi, tedavisi ve halk sa?l??? üzerindeki olumsuz etkilerini anlamak ve bu etkileri azaltmaya yönelik müdahaleler geli?tirmek için kritik bir araç sa?lamaktad?r. Ölçek, Türk toplumunun kültürel ve sosyal dinamiklerini dikkate alarak olu?turulmu?tur.

Ölçek, geli?tirme a?amas?nda kapsaml? geçerlik ve güvenirlik analizlerine tabi tutulmu?tur. Elde edilen güçlü güvenirlik katsay?lar?, T?S Ölçe?i'nin tüberkülozla ili?kili damgalanmay? ölçmede tutarl? ve güvenilir bir araç oldu?unu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Tüberküloz, Stigma, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Türkiye, Halk Sa?l???, Damgalanma.

Yazarlar

Emel Küçük ?apc?o?lu

Amaç

Tüberkülozla ?lgili Stigma (T?S) Ölçe?i'nin birincil amac?, tüberküloz hastal???na dair alg?lanan ve içselle?tirilen damgalanma düzeylerini bilimsel yöntemlerle ölçebilecek psikometrik aç?dan sa?lam bir araç sunmakt?r. Bu amaçla, ölçek hem tüberküloz tan?s? alm?? bireylerin deneyimledi?i stigmay? hem de sa?l?kl? bireylerin tüberküloza kar?? ta??d??? damgalay?c? tutumlar? de?erlendirmeye olanak tan?r.

Ölçe?in kullan?m?, tüberkülozun kontrol alt?na al?nmas? ve tedaviye uyumun art?r?lmas? stratejilerine önemli katk?lar sa?lamaktad?r. Stigman?n düzeyinin ölçülmesi, sa?l?k profesyonellerinin ve halk sa?l??? uzmanlar?n?n hedef odakl? e?itim ve sosyal destek programlar? tasarlamas?na yard?mc? olur.

Yap?

T?S Ölçe?i, temel olarak sosyal psikoloji alan?nda tan?mlanan **stigma** yap?s?n? ölçmektedir, ancak bunu spesifik olarak tüberküloz hastal??? ba?lam?nda ele al?r. Stigma, bireyin toplum taraf?ndan kabul edilemez veya istenmeyen bir özelli?e sahip olmas? nedeniyle itibar?n?n dü?ürülmesi veya ayr?mc?l??a u?ramas?d?r. Tüberküloz özelinde, bu yap? genellikle ?u boyutlar? içerir:

ARABPSYCHOLOGY.COM

?çselle?tirilmi? Stigma: Hastan?n kendisini utanç verici veya suçlu hissetmesi.
Alg?lanan Stigma: Hastan?n ba?kalar? taraf?ndan yarg?lanaca??n? veya reddedilece?ini dü?ünmesi.
Ayr?mc?l?k Korkusu: Hastal???n sosyal ili?kileri, i? veya e?itim hayat?n? olumsuz etkileyece?i endi?esi.

Geçerlik

Tüberkülozla ?lgili Stigma (T?S) Ölçe?i'nin geçerlik çal??malar?na dair spesifik katsay?lar kaynak içerikte bulunmamaktad?r. Ancak, ölçek bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi? olup, geçerlik (validity) çal??malar?n?n (kapsam geçerli?i, yap? geçerli?i vb.) standart psikometrik prosedürlere uygun olarak yürütüldü?ü varsay?lmaktad?r. Yap? geçerli?i için genellikle Faktör Analizi yöntemleri kullan?larak ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle desteklenip desteklenmedi?i incelenmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???, **güvenirlik** analizleri ile detayl?ca incelenmi?tir. Güvenirlik analizleri sonucunda, ölçe?in özellikle sa?l?kl? bireylerle ilgili bölümünde yüksek düzeyde tutarl?l?k tespit edilmi?tir.

Elde edilen veriler ?????nda, bu bölüm için hesaplanan Cronbach's Alpha katsay?s? **0,895** olarak belirlenmi?tir. Bu de?er, psikometrik standartlara göre mükemmel düzeyde bir iç tutarl?l??a i?aret etmektedir. Bu sonuç, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? (tüberkülozla ilgili stigma) tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Faktör Analizi

Kaynak içerikte Faktör Analizi sonuçlar?na dair detayl? bilgi sunulmam??t?r. Ancak, ölçek geli?tirme (Geli?tirme) türünde oldu?u için, yap? geçerli?ini saptamak amac?yla büyük ihtimalle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) kullan?lm??t?r. Bu analiz, tüberkülozla ili?kili stigman?n kaç farkl? boyuttan olu?tu?unu (örne?in, alg?lanan damgalanma, içselle?tirilmi? damgalanma gibi) belirlemeye ve ölçe?in nihai madde yap?s?n? olu?turmaya hizmet etmi?tir.

Araç

Test Çe?idi: Geli?tirme amaçl?, öz bildirim (self-report) ölçe?i

Format: Derecelendirme format? kaynakta belirtilmemi? olsa da, psikolojik ölçeklerde yayg?n olarak kullan?lan Likert tipi derecelendirme (Örn: Hiç Kat?lm?yorum'dan Tamamen Kat?l?yorum'a) kullan?ld??? tahmin edilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Tüberküloz hastalar? ve sa?l?kl? yeti?kin bireyler

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 18 ya? ve üzeri)

Popülasyon Detaylar?: Türk toplumu için geçerlik ve güvenirlik incelemesi yap?lm??t?r.

Test Metodolojisi: Anket yöntemiyle uygulanan psikometrik de?erlendirme arac?.

Anahtar Kelimeler

T?S Ölçe?i, Tüberküloz Stigmas?, Cronbach's Alpha, Psikometrik Araç, Halk Sa?l??? Ara?t?rmalar?.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilinmiyor

?leti?im E-posta Adresi: emelce_kucuk@hotmail.com

Yaz??ma Adresi: Ege Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir (2012)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2012

?zinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Kullan?m izinleri ve olas? ücretlendirme politikalar? için sorumlu yazar Emel Küçük ?apc?o?lu ile do?rudan ileti?ime geçilmesi önerilmektedir.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: tuberkulozla-ilgili-stigma-tis-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Küçük- ?apc?o?lu, E. (2012). *Tüberkülozla ilgili stigma (T?S) ölçe?i'nin Türk toplumu için geçerlik ve güvenirli?inin incelenmesi* (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). Ege Üniversitesi, Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Tez kayna??na ait YÖK Ulusal Tez Merkezi ba?lant?s?: tez.yok.gov.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Tüberkülozla ?lgili Stigma (T?S) Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almad???ndan, maddeler burada listelenememi?tir. Ölçek maddelerine eri?im için yukar?da belirtilen yüksek lisans tezine veya yazar?n ileti?im adresine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM